

Dividendid ja muud kasumieraldised 2025

2025 III KVARTAL

Taotleja kuulub tööstuskontserni, mis soovib enda tegevuse laiendamiseks omandada samas valdkonnas tegutseva äriühingu (sihtühingu) enamusosaluse. Taotleja kui kontsernis just sihtühingu osaluse soetamiseks loodud *special-purpose vehicle* (SPV) omandaks osaluse nii krediidasutustelt otse kui kahe enda omanikühingu kaudu saadud laenude arvelt. Omandamise järgselt ühendatakse sihtühing taotlejaga. Ühinemise tulemusel jääb ühendava ühinguna alles sihtühing, kelle tegevusest saadud vahendite arvelt hakatakse ka sihtühingu omandamiseks võetud laenusid teenindama. Taotleja palub maksuhalduril kinnitada, et tehingu struktuur ei kvalifitseeru TuMS-i kontekstis kunstlikuks maksueelise saavutamisele suunatud *debt-push-down* (DPD) struktuuriks.

Maksuhaldur nõustus, et kõnealuse omandamistehingu struktuur ei kvalifitseeru TuMS-i kontekstis kunstlikuks või maksueelise saavutamisele suunatud DPD struktuuriks, sest taotleja esitas tehingute selliselt struktureerimise kohta usutavad ja piisavad majanduslikud ja ärilised põhjendused. Seetõttu ei kuulu sihtühingu laenu- ja intressimaksed ümber kvalifitseerimisele ega maksustamisele TuMS § 50¹ (koosmõjus §-ga 5¹) või selle muude sätete alusel.

Maksuhaldur nentis, et DPD struktuuri tunnused on selles asjas kindlasti olemas. Samas on DPD äriühingute omandamisel levinud äripraktika ning DPD kasutamisest ei teki alati veel maksustatavat sündmust. DPD-d saab maksustada TuMS § 50 lg 1 (dividendide maksustamise üldnorm) ja § 5¹ (üldine kuritarvituste vastane säte) koosmõjust tulenevalt. Neist viimane võimaldab mh tsiviilõiguslikud tehingud ja toimingud (nt laenu tagasimaksed, intressimaksed) maksustamisel kõrvale jätta ja keskenduda nende maksuõiguslikule sisule (nt kasumi jaotamine). Seejuures saab TuMS § 5¹ kohaldada kahe eelduse üheaegse täidetuse korral. Esiteks ei võeta tulumaksuga maksustamisel arvesse vaid sellist tehingut või tehingute ahelat, mille põhieesmärk või üks põhieesmärkidest on saada maksueelis, mis on vastuolus kohaldatava maksuõiguse või välislepingu sisu või eesmärgiga. Teiseks ei tohi tehing või tehingute ahel olla kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid arvesse võttes tegelik, st kui see ei ole tehtud reaalsel elulistel või ärilistel põhjustel, mis kajastavad tehingu tegelikku majanduslikku sisu.

Sihtühingu omandamise tehingut taotluses kirjeldatud viisil tehes võib taotleja kontsern iseenesest saavutada maksueelise - n-ö võla allasurumise tulemusel tehakse tulumaksuga maksustatava kasumi jaotamise asemel tulumaksuvabasid laenu tagasimakseid ja intressimakseid. Seega võib esimene TuMS § 5¹ rakendamise eeldustest saada täidetud.

Samas jääb teine eeldustest siiski täitmata. Taotluses kirjeldatud tehingute ahelat saab asjaolusid arvesse võttes pidada tegelikuks, st tehtuks reaalsel elulistel või ärilistel (st mitte maksunduslikel) põhjustel, mis kajastavad tehingu tegelikku majanduslikku sisu. Taotleja põhjendused ja taotlusele lisatud tõendid (sh sihtühingu osaluse omandamise leping jm ostutehinguga seotud dokumendid, kontserni ettevõtete majandusaasta aruanded, selgitused kontserni tegevuse, struktuuri ja finantsprognooside kohta enne ja pärast sihtühingu omandamist, krediidasutuste indikatiivsed

laenupakkumised) osundavad sellele, et taotleja või tema kontsern tervikuna ei taotle tehingustruktuuri ainsa või põhilise eesmärgina maksueelist.

Kontsernil oli ja on eesmärk kasvada pikaajaliselt ja jätkusuutlikult, kombineerides orgaanilist arengut äriühingute omandamisega. Sihtühing tegutseb kontserniga samas valdkonnas ning loob sünergia kontserni teiste tootmisüksustega. Samas ei olnud kontserni teised ettevõtted ja emaettevõtte võimalised üksi või koos sihtühingus osalust omandama ning selleks vajalikku summat laenama ja teenindama, sh krediidasutustele vastuvõetavate võlakordajate tõttu. Kuigi sihtühing ise oli tehingu hetkel laenuvaba ja tema laenuvõimekus maksimaalne, ei olnud sellel jälle võimalik äriseadustiku piirangutest tulenevalt iseenda osaluse omandamiseks laenu võtta või oma omanikule (omanikele) selleks laenu anda (ÄS § 281 lg 1 p 3). Ühtlasi on usutav taotleja selgitus, et krediidasutused eeldasid laenude teenindamist just sihtühingu rahavoogudest. Selleks, et viia laenukohustused sihtühingu tasemele ja tagada nende teenindamine sihtühingu rahavoogudest, oli vajalik vahepeal kasutada SPV-d selliselt, et SPV võtab laenu, omandab sihtühingu osaluse, ning ühineb seejärel sihtühinguga. SPV ja sihtühingu ühendamist kuue kuu jooksul pärast tehingut või laenu saamist eeldasid oma laenupakkumiste eritingimustes ka krediidasutused. Samuti võimaldas selline tehingustruktuur paremini täita krediidasutuste nõudeid laenude tagatistele. Teisiti öeldes andis just see tehingustruktuur taotleja kontsernile võimaluse sihtühingu omandamiseks ja seeläbi kontserni tegevuse laiendamiseks.

Siduva eelotsuse kuupäev: 01.10.2025

Viimati uuendatud 04.11.2025